

Agenturní zaměstnávání aktuálně

Konference Personalista 2019

JUDr. Marilla Kokešová

Praha, 4. 12. 2018

Agenturní zaměstnávání

Základní principy a pravidla

- **Trojstranný vztah** mezi Z-telem, Z-ncem a Uživatelem
- **Zaměstnavatel = agentura práce**
- **Zaměstnanec** má pracovněprávní vztah - *pracovní smlouvu* či *dohodu o pracovní činnosti* s agenturou práce
- Agentura práce dočasně přiděluje svého Z-nce k výkonu práce k jinému Z-teli – uživateli,
 - na základě ujednání v PS nebo DPČ, závazek AP zajistit výkon práce Z-nci, závazek Z-nce konat práci podle pokynů uživatele
- **Uživatel** je fyzická nebo právnická osoba, pro niž a pod jejímž dohledem a vedením zaměstnanec agentury práce po přechodnou dobu pracuje (dočasnost)

=

„pronajímání“ Z-nců uživatelem od agentury práce

- možnost přidělení k uživateli max. na **12** po sobě jdoucích kalendářních **měsíců**
- *omezení neplatí* v případech, kdy o to agenturu práce požádá Z-nec agentury práce, nebo jde-li o výkon práce na dobu náhrady za zaměstnankyni uživatele, která čerpá mateřskou nebo rodičovskou dovolenou
- **smlouvy** na dobu určitou uzavřené mezi agenturou práce a Z-ncem se mohou řetězit **neomezeně dlouho**

Praktické důvody a požadavky agenturního zaměstnávání

- **Flexibilní forma zaměstnávání**
- Flexibilní ukončení vztahu uživatelem
- Jedna z možností zaměstnání sezónních pracovníků
- Řešení nedostatku pracovní síly
- Řešení zejména brigádnických prací

Výhody agenturního zaměstnávání

- Flexibilní forma zaměstnávání
- Flexibilní ukončení vztahu uživatelem
- Rozvázání pracovního vztahu uživatelem s agenturou oproti kmenovým zaměstnancům velmi snadné
- úspora administrativních nákladů spojených s personální agendou
- Uživatel neplatí odvody pojistného a daně za agenturní Z-nce
- nezabývá se administrativou, nevznikají mu náklady na hledání a výběr vhodných pracovníků
- Zaměstnance s potřebnými zkušenostmi získá relativně rychle a snadno za pomoci agentury
- **Nevýhody:** relativně vyšší výdaje. Marže agentur se pohybují kolem 10 až 15 procent ceny na jednoho Z-nce

Právní úprava agenturního zaměstnávání:

1) Zákoník práce

2) Zákon o zaměstnanosti

3) Přesah dle zvláštních právních předpisů

(např. zák. č. 373/2011 Sb. o specifických zdravotních službách, ve znění pozd. předpisů

+ další ...)

Ad 1) Právní úprava agenturního zaměstnávání dle zákoníku práce

- **Agenturní zaměstnávání** dle § 307a až 309 ZP:
 - *Závislá práce*: dočasné přidělování Z-nce agentury práce k uživateli (trojstranný vztah), na základě ujednání v PS, DPČ
 - ***Zákaz obcházení právních předpisů*** dle § 307b ZP:
 - nelze přidělovat Z-nce, který je u uživatele současně zaměstnán v základním PPV nebo koná v témže kal. měsíci práce na základě přidělení jinou agenturou práce,
odpovídá agentura i uživatel (novela)
 - Náležitosti dohody agentury s uživatelem o dočasném přidělení
 - Náležitosti pís. pokynu agentury Z-nci k dočasnému výkonu práce u uživatele

- **Nutnost zajištění srovnatelných pracovních a mzdových podmínek**
- Časové omezení přidělení a výjimky
- Možnost uzavření dohody k vyšší ochraně majetku uživatele
- *Rozsah agenturního zaměstnávání je možné omezit jen v kolektivní smlouvě uzavřené u uživatele*

!! X !!

- **Dočasné přidělení zaměstnanců dle § 43a ZP**

- Nezaměňovat s agenturním zaměstnáváním, jde o jiný institut
- *Úpravu dočasného přidělení dle § 43a ZP je zakázáno použít na agenturní zaměstnávání*
+ zákaz použít na případy prohlubování či zvyš. kvalifikace /upřesnění dle návrhu novely ZP 2019/
- Dočasné přidělení Z-nce k jinému zaměstnavateli nejdříve *po 6 měsících od vzniku pracovního poměru /návrh změny ZP 2019 – po 1 měsíci/*
- Písemnou dohodou o přidělení se zaměstnancem, v praxi často i se souhlasem Z-tele, k němuž přidělen
(např. spolupráce na společných projektech nebo při kolísání poptávky po výrobcích a službách)
- Pracovní a mzdové / platové podmínky dočasně přiděleného Z-nce nesmějí být horší, než jsou nebo by byly podmínky srovnatelného Z-nce Z-tele, k němuž je Z-nec dočasně přidělen

Hlavní rozdíly

přidělení dle § 43a ZP od agenturního zaměstnávání

- Za dočasné přidělení Z-nce k jinému Z-teli **nesmí být poskytována úplata**, pouze úhrada vynaložených nákladů
- Po dobu dočasného přidělení poskytuje Z-nci mzdu nebo plat, příp. cest. náhrady *kmenový Z-tel, který Z-nce dočasně přidělil* + následně úhrada od Z-tele, u kterého Z-nec přidělen
- Přidělit lze pouze Z-nce, který je v pracovním poměru k Z-teli, bez nutnosti zvláštního povolení k přidělování Z-nců

- Po dobu dočasného přidělení ukládá Z-nci pracovní úkoly, organizuje, řídí a kontroluje jeho práci, dává závazné pokyny, vytváří příznivé pracovní podmínky a zajišťuje BOZP při práci Z-tel, ke kterému byl Z-nec dočasně přidělen
- Tento Z-tel nesmí vůči dočasně přidělenému Z-nci právně jednat jménem kmenového Z-tele

- **Kmenový Z-tel NENÍ Agenturou práce**
- **Dočasné přidělení NENÍ Agenturním zaměstnáváním** dle § 307^a₁₀ až 309 ZP

Ad 2) právní úprava agenturního zaměstnávání dle zákona o zaměstnanosti

- **Zprostředkování zaměstnání** dle § 14 zák. č. 435/2004 Sb.,
ve znění pozd. předp.- Zákon o zaměstnanosti (ZoZ)
 - a) krajské pobočky ÚP
 - b) Agentury práce (na základě povolení
ke zprostředkování zaměstnání)
- Nástroje aktivní politiky zaměstnanosti státu
 - Spolupráce Úřadu práce s agenturami práce
 - Zprostředkování zaměstnání agenturami práce i na základě dohody
s Úřadem práce (§ 119a ZoZ) – *sdílené zprostředkování
zaměstnání*:
 - Zařazení do individuálního akčního plánu (souhlas uchazeče)
+
 - písemná dohoda ÚP a AP s poskytnutím příspěvku

- Písemná dohoda ÚP s agenturou práce – poskytnutí příspěvku na sdílené zprostředkování zaměstnání + umístění uchazeče
- písemná dohoda ÚP a AP s poskytnutím příspěvku:
 - a) na sdílené zprostředkování zaměstnání ve výši maximálně 500 Kč na každého uchazeče o zaměstnání, kterému bude AP zprostředkovávat zaměstnání,
 - b) za umístění uchazeče o zaměstnání a jeho setrvání v pracovním poměru po dobu nejméně 6 měsíců ve výši maximálně 6 250 Kč

- Zprostředkování zaměstnání agenturami práce
 - úprava dle § 58 až 66 ZoZ
- Zprostředkování zaměstnání na území ČR i mimo území ČR
- Bezplatně i za úhradu
- Zákaz požadovat úhradu od fyzické osoby – Z-nce
- Zákaz provádět jakékoliv srážky ve prospěch agentury nebo uživatele ze mzdy nebo jiné odměny Z-nce
- ***Zastřené zprostředkování zaměstnání dle § 5 písm. g) ZoZ:***
pronájem pracovní síly jiné právnické nebo fyzické osobě,
bez dodržení podmínek pro zprostředkování zaměstnání
dle § 14 odst. 1 písm. b) (novela z.č. 206/2017 Sb.)

- Právní úprava povolení ke zprostředkování zaměstnání agentuře
- Právní úprava zákonného pojištění
- Povinnosti agentury práce, vedení evidence, oznamování údajů gen. ředitelství ÚP
- Povinná kauce (novela)
- Zprostředkování zaměstnání formou dočasného přidělení k výkonu práce pro jinou právnickou nebo fyzickou osobu, *bližší náležitosti upravuje ZP*

Ad 3) přesah právní úpravy agenturního zaměstnávání dle zvláštních právních předpisů

- Např. dle zák. 373/2011 Sb., o specifických zdravotních službách:
 - Agentura práce zajišťuje pracovnílékařské služby (posuzování zdravotní způsobilosti + pracovnílékařské prohlídky) pro své Z-nce, které dočasně přiděluje k uživateli, prostřednictvím
 - a) poskytovatele pracovnílékařských služeb, se kterým agentura uzavřela písemnou smlouvu o poskytování pracovnílék. služeb,
 - b) registrujícího poskytovatele zaměstnance na základě písemné žádosti
 - c) poskytovatele pracovnílékařských služeb *uživatele* na základě podmínek stanovených v písemné dohodě o dočasném přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce u uživatele uzavřené dle ZP
- Autorský zákon – zaměstnanecké dílo

Srovnatelné podmínky zaměstnanců

- Z-nci přes agenturu práci a kmenoví zaměstnanci mají *zákonem zaručené právo na srovnatelné pracovní, mzdové a další podmínky* (§ 309 odst. 5 ZP) – **odpovídá agentura i uživatel**
- U agenturních Z-nců musí být splněny předpisy o minimální mzdě a nejnižší úrovni zaručené mzdy, ve stejné výši jako u kmenových Z-nců
- Stejně podmínky pracovního prostředí, stejné podmínky BOZP,
- Stejně pracovní a ochranné prostředky jako kmenoví Z-nci
- Neuplatní se však vždy stejné **benefity** (stravenky nad limit daň. uznatelnosti, příspěvky z FKSP a jiných soc. programů, jiné nepovinné cest. náhrady, odměny při živ.jubileu, příspěvky na dopravu, bydlení, na živ.poj. a důch.poj., firemní mobil, notebook atd.) – ty zaručeny kolektivní smlouvou, příp. vnitřním předpisem, které se vztahují pouze na kmenové Z-nce - Metodický pokyn GI SÚIP č. 2/2016

Dohoda o přidělení zaměstnance

- Dohoda mezi agenturou práce a uživatelem
- Právní náležitosti stanoveny v § 308 ZP:
- Dohoda musí být uzavřena **písemně**

+ právní náležitosti

Pokyn o přidělení zaměstnance uživateli

- Písemný pokyn /jednostranný/
od Agentury práce vůči Z-nci
- **Písemný pokyn Z-nci** od agentury práce,
- **Právní náležitosti** stanoveny v § 309 odst. 2 ZP

• Agenturou práce

se může stát fyzická nebo právnická osoba, která splňuje podmínky stanovené zákonem o zaměstnanosti (§ 58 a násl. zák. č. 435/2004 Sb., ve znění pozd. předp.)

a

- získá povolení ke zprostředkování zaměstnání – vydává Generální ředitelství úřadu práce, možnost odvolání k Ministerstvu práce a sociálních věcí
- lze ověřit - on-line aplikace na webu MPSV:
MPSV: Vyhledávání agentur práce

- Druhy povolení:

- povolení ke zprostředkování zaměstnání na území ČR,
- povolení ke zprostředkování zaměstnání cizinců na území ČR,
nebo
- povolení ke zprostředkování zaměstnání do zahraničí

- Po dobu dočasného přidělení zaměstnance agentury práce k výkonu práce u uživatele
 - tento uživatel ukládá zaměstnanci agentury práce pracovní úkoly,
 - organizuje, řídí a kontroluje jeho práci,
 - dává mu k tomu účelu pokyny,
 - vytváří příznivé pracovní podmínky
- a
 - zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví při práci

- Uživatel však nesmí vůči zaměstnanci agentury práce právně jednat jménem agentury práce
- Pracovněprávní jednání vůči Z-nci činí agentura práce
- agentura rozvrhuje Z-nci pracovní dobu, určuje dovolenou, řeší překážky v práci, vyplácí mzdu, a odpovídá v odpovědnostním vztahu vůči zaměstnanci
- Agentura má povinnost k náhradě případné škody Z-nci nebo případně uživateli (pokud ji způsobil Z-nec)
- možnost následného regresu vůči uživateli

- Agentura práce **nemohla dočasně přidělit** k výkonu práce u uživatele Z-nce, kterému:
 - byla vydána zaměstnanecká karta,
 - modrá karta, nebo
 - kterému bylo vydáno povolení k zaměstnání (§ 66 ZoZ)
- dočasné přidělení = protiklad se snahou zaměstnávat cizince se zelenou kartou na vybraných pracovních místech (mělo by jít o dlouhodobý pracovněprávní vztah a stabilizaci cizince, nikoliv formu dočasného obsazení)
 - držitelé modrých karet - při splnění stanovených podmínek se mohou stát též uchazeči o zaměstnání
 - zelené a modré karty – pro výkon práce vyžadující vysokou kvalifikaci
 - **Zákaz platil do 28.7.2017**
- **Zákaz zrušen novelou – z.č. 206/2017 Sb., úč. od 29.7.2017**
 - zrušena poslední věta § 66 ZoZ

- **Omezení prostřednictvím nařízení vlády dle § 64 ZoZ**
 - **Nařízení vlády č. 64/2009 Sb.**, ve znění novely provedené nařízením vlády č. 374/2017 Sb., úč. od 28.11.2017, o stanovení druhu prací, které agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat:
- Agentura práce *nemůže pro cizince* zprostředkovávat zaměstnání formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele
 - pro práci v podzemí hlubinných dolů nebo
 - pro takové druhy prací, k jejichž výkonu postačuje nižší stupeň vzdělání než střední vzdělání s maturitní zkouškou
 - s výjimkou druhů prací uvedených v příloze k tomuto nařízení

- od r. 2012 byl rovněž zákaz dočasně prostřednictvím agentury přidělovat k výkonu práce osoby se zdravotním postižením :

- **zákaz zrušen** zákonem č. 136/2014 Sb. (novela ZoZ)

- s účinností od 1.1.2015

Agenturní zaměstnanci a kolektivní smlouva

- Počet agenturních zaměstnanců u jednoho zaměstnavatele není nijak ZoZ ani ZP upraven,
- stejně tak ani poměr mezi dočasnými agenturními Z-nci a kmenovými Z-nci

- **Jediné omezení může přinést kolektivní smlouva** zaměstnavatele se stálými zaměstnanci (uživatele), kde může být určena hranice poměru mezi kmenovými Z-nci a agenturními Z-nci (§ 309 odst. 8 ZP)

(omezení obsahoval původní návrh novely ZoZ - byl přepracován a omezení bylo vypuštěno - návrh byl max. 15% z celkového počtu Z-nců)

Novela zákona o zaměstnanosti

- úprava agenturního zaměstnávání

Zákon č. 206/2017 Sb.

změna – zákona o zaměstnanosti

- zákoníku práce
- zákona o inspekci práce (přestupky na úseku agenturního zaměstnávání)
- zákona o správních poplatcích (ve vztahu k vydání povolení ke zprostředkování zaměstnání)
- zákona o ochraně Z-nců při platební neschopnosti Z-tele
- zákona o zdravotních službách

- **Účinnost:**

- **29. 7. 2017**

- část od 1. 7. 2017 (změny týkající se správních deliktů, zejm. terminologie)

- část od 1. 10. 2017

Hlavní změny v agenturním zaměstnávání dle novely

- Zákon č. 206/2017 Sb.
- Povolení ke zprostředkování zaměstnání
- Odpovědný zástupce
- Kauce
- Omezení přidělení zaměstnanců k uživateli

Povolení ke zprostředkování

- Povolení ke zprostředkování zaměstnání vydává generální ředitelství Úřadu práce na základě žádosti právnické nebo fyzické osoby
 - zřízena Komise pro udělování povolení ke zprostředkování zaměstnání
- Podmínky k udělení povolení stanoví zákon:
- 18 let, plná svéprávnost, bezúhonnost, odborná způsobilost, bydliště na území ČR
- a „podnikatelská bezúhonnost“ v oblasti agenturního zaměstnávání v posledních 3 letech

- Zprostředkováním zaměstnání se rozumí:
 - vyhledání zaměstnání pro fyzickou osobu, která se o práci uchází, a vyhledání zaměstnanců pro zaměstnavatele, který hledá nové pracovní síly,
 - zaměstnávání fyzických osob za účelem výkonu jejich práce pro uživatele,
kterým se rozumí jiná právnická nebo fyzická osoba, která práci přiděluje a dohlíží na její provedení
 - poradenská a informační činnost v oblasti pracovních příležitostí

- Povolení ke zprostředkování zaměstnání formou dočasného přidělení Z-nce k uživateli
 - *se vydává na dobu 3 let,*
 - *lze vydat opakovaně*

- při opakovaném podání
 - *možno vydat na dobu neurčitou*

- Povolení ke zprostředkování zaměstnání *zaniká*:
 - smrtí fyzické osoby nebo zánikem právnické osoby,
 - výmazem podniku zahraniční osoby nebo organizační složky podniku zahraniční osoby z obchodního rejstříku,
 - uplynutím doby, na kterou bylo vydáno, nebo
 - rozhodnutím generálního ředitelství Úřadu práce o odejmutí povolení

- GŘ ÚP rozhodne o odejmutí povolení z důvodů dle § 63 odst. 2 ZoZ
 - např. zánik podmínek pro udělení povolení, trest zákazu činnosti, zprostředkovávání zaměstnání v rozporu s vydaným povolením nebo v rozporu s dobrými mravy, porušování povinností dle zákona, nedoložení dokladu o pojištění agentury do 2 měsíců od právní moci povolení
 - nový důvod dle novely:
agentura nejméně po dobu 2 let dočasně nepřidělí žádného svého zaměstnance k výkonu práce u uživatele

Kauce

- Žadatel o povolení ke zprostředkování zaměstnání **povinen složit kauci 500 000 Kč** na zvláštní účet generálního ředitelství Úřadu práce
- Prostředky blokovány po celou dobu trvání platnosti povolení
- Možnost propadnutí kauce státu za určitých okolností

Odpovědný zástupce

- Funkci odpovědného zástupce
 - možno vykonávat jen v pracovním poměru
 - s pracovní dobou nejméně 20 hodin týdně,
 - splnění této podmínky se nevyžaduje u fyzické osoby, která je současně statutárním orgánem nebo členem statutárního orgánu této právnické osoby

(novela)

Omezení přidělení zaměstnanců k uživateli

- Zákaz dočasného přidělování zaměstnance agentury k výkonu práce u uživatele, u kterého je současně zaměstnán v základním pr. právním vztahu nebo v témže kal. měsíci konal práci na základě dočasného přidělení jinou agenturou práce
- Povinnost agentury práce a také Uživatele zajistit neporušování uvedeného zákazu
- (zamezení obcházení ustanovení o přesčasové práci)
- Porušení zákazu = nový přestupek / správní delikt
- Pokuta až do 1 mil. Kč,
- při opakovaném porušení možnost odejmout povolení ke zprostředkování zaměstnání (rozhodnutí Gen. ředitelství ÚP)
- Pokuta pro agenturu práce i uživatele

Novela ZIP

- Novela ZIP v oblastech přestupků:
oblast agenturního zaměstnávání
 - § 20a oblast agenturního zaměstnávání
 - § 33a oblast agenturního zaměstnávání
 - Nový § 20a – přestupky fyzických osob na úseku agenturního zaměstnávání
 - Nový § 33a – přestupky právnických a podnikajících fyzických osob na úseku agenturního zaměstnávání
 - pokuta až do výše 1 mil. Kč
- /+ zmírnění dle návrhu novela ZP a ZIP 2019 - „lze uložit pokutu“
namísto „se uloží pokuta“/

Děkuji za pozornost!

© 2018 JUDr. Marilla Kokešová, advokátka
kokesovam@kokesova-advokat.cz
mob. 603 156 623

Tuto konferenci pořádá:

Nakladatelství FORUM s.r.o., divize školení a vzdělávání

Střelničná 1861/8a, Praha 8

tel: +420 251 115 576

fax: +420 251 512 422

office@forum-media.cz

www.forum-media.cz